

NORDANSTIGS
KOMMUN

Lokala riktlinjer för ekonomiskt bistånd

Syfte

Enligt socialtjänstlagen ska kommunen på demokratins och solidaritetens grund främja människors ekonomiska och sociala trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor och aktiva deltagande i samhällslivet.

Rätten till bistånd regleras i 4 kap 1–6 § § socialtjänstlagen (SoL). 1 och 3 § § anger vad man har rätt till, 2 § ger kommunen befogenhet, men inte skyldighet, att lämna bistånd i andra fall än vad som omfattas av 1 §. 4–6 § § reglerar kompetenshöjande verksamhet.

Rätt till ekonomiskt bistånd kan uppstå när personen inte själv kan tillgodose sina behov eller få dem tillgodosedda på annat sätt. Personen har rätt till bistånd för sin försörjning enligt 4 kap 1 och 3 § § SoL och för sin livsföring i övrigt enligt 4 kap 1 § SoL.

Personen ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå och biståndet ska utformas så att det stärker personens resurser att leva ett självständigt liv. Särskild hänsyn ska tas till barnets bästa.

Verksamheten ska bygga på respekt för människors självbestämmanderätt och integritet.

Det är den enskilde som i första hand har ansvar för sitt liv.

Socialtjänstens ekonomiska bistånd är välfärdssystemens yttersta skyddsnät och har i första hand till uppgift att träda in tillfälligtvis vid försörjningsproblem som inte kan tillgodoses på annat sätt.

Uppdraget för verksamhet med ekonomiskt bistånd innebär dels att hjälpa människor att komma till rätta med sina försörjningsproblem och dels att pröva den enskildes rätt till ekonomiskt stöd under tiden. Det ekonomiska stödet ska ge enskilda personer och familjer en skälig levnadsnivå. Rätten till ekonomiskt bistånd bygger inte på inkomstbortfallsprincipen utan på en individuell behovsbedömning för hushållet som helhet.

Socialtjänsten har till uppgift att bidra till långsiktiga lösningar på människors försörjningsproblem. För att lyckas med det behöver utredningar och planering göras med fokus på egen försörjning. Det innebär att handläggaren i samarbete med den biståndssökande skaffar sig en helhetsbild av personens resurser, försörjningshinder och behov av insatser för att komma i arbete.

I alla beslut ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa.

Kommunens ekonomiska bistånd regleras av Socialtjänstlagen (2001:453) och av regeringen årligen fastlagd riksnorm. Bedömningarna och besluten om bistånd påverkas också av Socialstyrelsens allmänna råd SOSFS 2013:1 om ekonomiskt bistånd och Ekonomiskt bistånd – handbok för socialtjänsten (Socialstyrelsen 2021). Som stöd för bedömningarna i ärenden rörande ekonomiskt bistånd finns också ett flertal föreskrifter från Socialstyrelsen.

Till detta kommer prejudicerande domar från framför allt Regeringsrätten och Högsta förvaltningsdomstolen, samt domar från Kammarrätten som har en stark

betydelse för rättspraxis. För ytterligare stöd i arbetet har kommunen egna lokala riktlinjer.

Vid beräkning av ekonomiskt bistånd används regeringens förordning gällande riksnorm enligt socialtjänstlagen.

Riksnormen justeras varje år i ändringar i socialtjänstförordningen 2001:937. I riksnormen har regeringen tidigare beslutat om schabloner för olika budgetposter – så är det inte längre. Se vidare i socialtjänstförordningen.

Många av posterna i riktlinjerna grundar sig på prisbasbeloppet, vilket för **år 2024 är 57 300 kr**. Övriga poster grundar sig på de uppgifter regeringen och konsumentverket räknar fram regelbundet eller är framtagna speciellt för kommunen (högsta godtagbara hyra).

Rätten till bistånd

Den som är arbetsför ska stå till arbetsmarknadens förfogande och vara aktivt arbetssökande.

Att stå till arbetsmarknadens förfogande och aktivt söka arbete innebär att:

- i god tid söka arbete innan utbildning eller arbete upphör,
- i god tid anmäla sig på Arbetsförmedlingen och följa planering och aktivitetsrapportering,
- söka arbete brett, det vill säga söka arbeten som man har utbildning för eller erfarenhet av men även okvalificerade arbeten som inte kräver speciell utbildning och/eller erfarenhet,
- söka arbeten genom annonser på bland annat platsbanken, sociala medier, i tidningar och genom att ta egna kontakter med arbetsgivare som inte annonserat,
- söka regelbundet över tid och antal enligt krav från Arbetsförmedlingen, och
- söka arbete på orten, inom pendlingsavstånd samt i vissa fall i hela landet.
- att medverka till, och följa upprättad planering.
- ha löpande kontakt med berörda handläggare, vara anträffbar inom rimlig tid (48 timmar) och tillgänglig för insatser.

Den som inte kan stå till arbetsmarknadens förfogande på grund av ohälsa/sjukdom ska:

- ha kontakt med hälso- och sjukvården för individuell planering utifrån aktuellt hälsotillstånd,
- inkomma till socialtjänsten med aktuell planering och intyg,
- att delta i anpassade aktiviteter enligt samplanering med hälso- och sjukvården och socialtjänsten,

Enligt gällande tillämpning har den som vägrar eller av annan anledning underlåter att följa upprättad planering eller delta i anvisad arbetsmarknadsåtgärd har inte rätt till bistånd enligt 4 kap 1 § socialtjänstlagen (SoL). Rätt till bistånd föreligger inte heller om personen avstår från att söka arbete eller nekar till att ta anvisat arbete. I den individuella bedömningen och planeringen strävar vi alltid efter att hitta rätt väg till egen försörjning för den enskilde.

Makars och sammanboendes försörjningsskyldighet mot varandra och föräldrars försörjningsskyldighet mot barn går före rätten till ekonomiskt bistånd. Därmed påverkar den ena partens eller föräldrars medverkan enligt ovan även den andre partens och/eller barnets rätt till bistånd.

Enligt 3 kap 5 § SoL ska socialnämndens insatser för den enskilde personen utformas och genomföras tillsammans med personen. Sociala myndighetsnämnden i Nordanstig har som mål att genomförandeplan ska upprättas tillsammans med vuxna personer i varje ärende. I enhetens arbete ska en genomförandeplan ha upprättats snarast, dock senast efter 3 månader.

I Nordanstig samverkar handläggningen för ekonomiskt bistånd med handläggning för arbetsmarknadsinsatser för att ge stärkt stöd till den sökande i syfte att uppnå egen försörjning via arbete eller studier. Vid ansökan om ekonomiskt bistånd aktualiseras den sökande omgående för den samverkan i det fall det inte är uppenbart att arbete eller studier inte är aktuellt. Exempelvis äldre/pensionärer, tillfälligt behov av stöd eller personer i längre behandlingsinsats.

Beslut enligt 4 kap 1 § SoL kan överklagas.

Inkomster och tillgångar som påverkar beräkning av ekonomiskt bistånd

Vid beräkning medräknas nettobelopp, det vill säga efter avdrag för skatt.

- Arbetsinkomster och avgångsvederlag.
- Underhållsbidrag och underhållsstöd
- Barnbidrag och flerbarnstillägg
- Studiehjälp: studiebidrag och inackorderingstillägg, ej extratillägg
- Utbildningsbidrag
- Försörjningsstöd kan beviljas efter att övriga bidragsmöjligheter har utretts avseende studier på grundskolenivå. Bidragsdelen från CSN går först och ska nyttjas, inget krav på studielån (lånedelen) för studier på grundskolenivå.
- Ersättning till familjehem/kontaktperson avseende arvodesdel
- Sjukpenning
- Pensionsförmåner (även barnpension och efterlevandestöd) och livränta
- Bostadsbidrag

- Föräldrapenning Vid bedömning av rätten till ekonomiskt bistånd ska hänsyn tas till möjligheten att utnyttja föräldrapenning. Föräldrapenning ska alltid utnyttjas med maximalt belopp sju dagar/vecka.
- Inkomster av eget arbete som hemmavarande studerande barn och ungdomar under 21 år har. Till skolgång räknas studier i grundskola, gymnasieskola eller annan jämförlig grundutbildning. Barn och ungdomar enligt ovan kan tjäna upp till ett helt basbelopp per kalenderår. Därefter medräknas den överstigande inkomsten i beräkningen för ungdomens del. Ovanstående gäller inte de gymnasiestuderande ungdomar som i samråd med socialnämnden flyttat till eget boende.
- Hemmavarande barn med egen inkomst har alltid rätt att disponera en del av sin inkomst för egen del. Den del som överstiger ett basbelopp per år eller en 12-del av basbelopp per månad ska räknas med i hushållets inkomster.
- Ersättning från a-kassa, ALFA-kassa och ersättning vid arbetsmarknadsåtgärd såsom aktivitetsstöd eller annat.
- Arv, försäkringar med mera. Även kapital- och pensionsförsäkringar som kan återköpas.
- Överskjutande skatt med undantag för det belopp som utmäts av Kronofogdemyndighet.
- Merkostnadsersättning för vuxna och barn. Dock ej merkostnadsdelen, som regel det skattefria beloppet.
- Omvårdnadsbidrag för barn med funktionsvariation. Dock ej merkostnadsdelen, som regel det skattefria beloppet.
- Etableringsersättning samt tillhörande ersättningar för barn och boende.
- Egna tillgångar som personen kan förfoga över. Till exempel kontanta medel, banktillgodohavanden, försäkringar, fonder, aktier, fordon, egen fastighet, bostadsrätt och andra realiserbara tillgångar. Om personen uppger att tillgångar av större värde utgör lån eller på annat sätt tillhör någon annan person måste det tydligt styrkas att personen inte har rätt att förfoga över tillgången och inte har kunnat bruka tillgången till sin egen försörjning.
- Barns banktillgodohavanden i form av gåvor och sparande från föräldrar. Banktillgodohavanden i form av gåvor och sparande från nära anhöriga som överstigande 20 % av basbeloppet per barn.
- Traktamenten. De utgifter som traktamentet är till för att täcka ska styrkas och betraktas då som en godkänd utgift.
- Ersättning för resekostnader utöver det skattefria beloppet.
- Ideellt skadestånd samt ekonomiskt skadestånd som utgör ersättning för inkomstförlust.

- Inkomster som är insatta på kontot, till exempel swish, överföring från annans konto överstigande 500 kronor per månad och sökande/medsökande.

Inkomster och tillgångar som inte påverkar beräkning av ekonomiskt bistånd

1. Ersättning till familjehem/kontaktpersoner avseende omkostnadsdelen.
2. Merkostnadsersättning och omvårdnadsbidrag som ska täcka merkostnader.
3. Bidrag från fonder eller motsvarande. Undantag görs för fonder avsedda för speciella ändamål och där ansökan om ekonomiskt bistånd avser samma ändamål.
4. Nettoinkomst av lön om 25% för personer som omfattas av jobbstimulans.
5. Inkomster av eget arbete, upp till ett helt prisbasbelopp per kalenderår, som hemmavarande studerande barn och ungdomar under 21 år har. Till skolgång räknas studier i grundskola, gymnasieskola eller annan jämförlig grundutbildning. Inkomsterna av eget arbete ska dock täcka kostnader som inte ingår i normen, till exempel legitimation, resor och liknande. Ovanstående gäller inte de gymnasiestuderande ungdomar som i samråd med socialnämnden flyttat till eget boende.
6. Studiehjälp: extra tillägg för studiebidrag.
7. Pensions-/kapitalförsäkring som inte kan återköpas och där detta är styrkt.
8. Bankmedel som inte kan disponeras på grund av bestämmelser i gåvobrev eller testamente.
9. Fast egendom som inte kan överlätas på grund av bestämmelser i gåvobrev eller testamente.
10. Barns banktillgodohavande i form av gåvor från nära anhörig, dock ej föräldrar, upp till max 20 % av basbeloppet per barn.
11. Ekonomiskt skadestånd som inte utgör ersättning för inkomstförlust.
12. Försäkringsersättningar som kompenserar ekonomiska förluster och som inte utgör ersättning för inkomstförlust.
13. Skadestånd från staten i särskilda fall.
14. Medel, med skäligt belopp, som personen lånat av anhöriga till sin försörjning efter att personen kontaktat försörjningsstödsenheten, i avvaktan på besökstid.
15. Överskjutande skatt som innehålles av Kronofogdemyndigheten.

Tillgångar

För att kunna avgöra om en person har rätt till ekonomiskt bistånd måste en bedömning göras om behovet kan tillgodoses genom egna faktiska tillgångar. Med faktiska tillgångar avses till exempel bankmedel, aktier och fonder men även fordon, fastigheter med mera.

Fordonsinnehav

Kostnader för bil och fordon ingår som regel inte i skälig levnadsnivå. Ett fordon är en realiserbar tillgång och kan beaktas som möjlig inkomst vid beräkning av ekonomiskt bistånd. Undantag kan göras om behovet av bistånd bedöms vara ytterst tillfälligt eller om synnerliga skäl föreligger enligt nedan:

1. Behov av bil, för arbetsresor/resor för att söka arbete, på grund av bristande kommunikationer. Behovet ska kunna styrkas enligt de principer som gäller för skatteavdrag för arbetsresor. Föreligger behov av bil för arbetsresor får kostnader för resväg till och från barnomsorg medräknas.
2. Medicinska skäl för någon i hushållet. Behovet ska styrkas med läkarintyg och inte kunna tillgodoses genom färdtjänst eller merkostnadsersättning. Detta gäller även personer som beviljats bilstöd från Försäkringskassan.
3. Behov av bil för att kunna ha umgänge med barn, vid bristande allmänna kommunikationer.
4. Behov av bil föreligger på grund av att personen riskerar att bli utsatt för våld eller andra övergrepp av närstående.

Om synnerliga skäl föreligger enligt ovan får bilens värde uppgå till max 75% av ett prisbasbelopp. Undantag från detta kan göras om Försäkringskassan beviljat bidrag till bilinköpet.

Driftskostnader beviljas som regel ej.

Fastighet/bostadsrätt

En bostadsrätt eller en villa kan vara en realiserbar tillgång som genom försäljning kan ge inkomster till försörjningen.

Krav på försäljning bör inte ställas om biståndsbehovet väntas bli kortvarigt (högst 3 månader) eller om bostadsrätten eller villan är belånad på sådant sätt att det inte kan bli något betydande överskott vid en försäljning och månadskostnaden är rimlig. Hänsyn ska tas till de sociala konsekvenser som kan uppstå främst när det gäller barnfamiljer. Om krav på försäljning blir aktuellt ska personen få en rådrumstid som normalt inte bör överstiga 6 månader.

Barnperspektiv

När åtgärder rör barn skall det särskilt beaktas vad hänsynen till barnets bästa kräver. Med barn avses varje människa under 18 år (1 kap 2 § SoL).

Att få föräldrar självförsörjande är en del i sociala myndighetsnämndens arbete utifrån barnperspektivet. Det anses främja barnets bästa att föräldrarna blir självförsörjande och får en daglig sysselsättning. En annan del i nämndens arbete med ett barnperspektiv är samverkan mellan enheter inom socialtjänsten, skola och samverkan med andra myndigheter.

När barnfamiljer är aktuella för försörjningsstöd bör handläggaren ge information om möjliga bidrag, till exempel Majblomman, extra studietillägg, kommunens feriearbete samt andra stödformer. Dessa inkomster räknas inte med som inkomst vid beräkning av ekonomiskt bistånd. Handläggaren bör också i det utredande/upp-följande samtalet efterhöra om barnets/barnens situation och behov på ett fördjupat sätt om familjen har långvarigt beroende av försörjningsstöd (12 månader).

Det ekonomiska biståndet kan beräknas till en högre nivå om det finns särskilda skäl till det, till exempel kostnader för umgängesbarn.

Vid kontakt med barnfamiljer med långvarigt behov av försörjningsstöd, det vill säga mer än tolv månader, ska barnets behov särskilt bevakas och beaktas inom viktiga områden. Det kan gälla till exempel ansökan om bistånd till fritidsaktiviteter, skolresa, lägervistelse och semester/rekreation.

Denna typ av insats kan beviljas med max 10% av prisbasbeloppet per barn /år och gäller Socialtjänsten i sin helhet per barn/år.

Ekonomiskt bistånd till högtidsgåva/jullov/sommar beviljas med 1% av prisbasbeloppet två gånger per år och barn (hemmavarande och umgängesbarn) för att tillförsäkra hushållet ur barnperspektivet en skälig levnadsnivå enl. SoL 4:1. Detta utbetalas för juli och december till alla barnfamiljer som i övrigt har rätt till försörjningsstöd.

Reducerad riksnorm - nödnorm

Särskilda skäl till att medräkna ett lägre belopp för riksnormen kan vara vid behov av tillfällig hjälp i en akut nödsituation, framför allt bör barnens situation beaktas. Normen kan även beräknas till en lägre nivå då till exempel en person med missbruksproblem förbrukat sina inkomster eller om tidigare beviljat bistånd använts till annat än vad det är avsett för. Biståndet beräknas då endast för livsmedel och hygien (reducerad norm) samt eventuellt övriga kostnader som bedöms som nödvändiga.

Normen kan även beräknas till en lägre nivå om en person inte har vissa kostnader för poster som ingår i riksnormen, till exempel vid vistelse på sjukhus eller behandlingshem.

Vid nödprövning utöver riksnorm mer än 2 gånger under än 12 månaders period ska fördjupad utredning göras och eventuell anmälan göras till Överförmyndarnämnden.

Beslut om bistånd enligt sänkt norm kan fattas enligt 4 kap 1 § SoL. Ett beslut om bistånd till en lägre nivå ska alltid föregås av ett avslagsbeslut enligt 4 kap 1 § SoL avseende ekonomiskt bistånd enligt riksnorm. För att beräkna ett dagsbelopp delas månadssumman med 30.

Kan beviljas i akut nödsituation, framför allt bör barnens situation beaktas. Från om med 2012 gör inte längre Socialstyrelsen uppdelning av olika poster i riksnormen varvid den tidigare beräkningen ligger till grund för lokala riktlinjer.

Vid beräkning av korttidsnorm görs en individuell bedömning. Förutom matpengar bör också behov av ex. blöjor, dvs en utgiftspost för ”hygien” tas med i beräkningen gällande små barn.

Kostnader i riksnormen: Socialtjänstförordningen (2001:937) fastställer inga enskilda belopp för kostnadsposter, utan endast totalbeloppen för olika hushållstyper och åldersgrupper. Enligt 4 kap. 3 § socialtjänstlagen (2001:453) innehåller riksnormen kostnader för livsmedel, kläder och skor, lek och fritid, förbrukningsvaror, hälsa och hygien samt dagstidning och telefon. Riksnormen grundar sig på Konsumentverkets senaste pris- och konsumtionsundersökningar. Barn och ungdomsförsäkring medräknas även som en individuell utgiftspost som Konsumentverket beräknar för de barn som ingår i hushållet. Mer information om Konsumentverkets aktuella kostnadsberäkningar finns hos Konsumentverket.

Nödnorm utgörs för följande delar med följande fastlagda procent i förhållande till gällande Riksnorm, delarna justeras årligen efter hur riksnorm förändras:

	0-1 år	1-2 år	3 år	4-6 år	7-10 år	11-14 år	15-18 år	19-20 år	Ensam	Sambo
Mat	1109	1235	1362	1558	1766	2115	2533	2555	2204	3630,5
	42%	42%	52%	53%	48%	50%	53%	53%	58%	53%
Per dag	37	41	45	52	59	71	84	85	73	121
Kläder och skor	475	647	629	706	810	846	860	868	722	1439
	18%	22%	24%	24%	22%	20%	18%	18%	19%	21%
Per dag	16	22	21	24	27	28	29	29	24	48
Lek och fritid	264	412	367	529	920	1058	1004	1012	532	1096
	10%	14%	14%	18%	25%	25%	21%	21%	14%	16%
Per dag	9	14	12	18	31	35	33	34	18	37
Hälsa och hygien	792	647	262	147	184	212	382	386	342	685
	30%	22%	10%	5%	5%	5%	8%	8%	9%	10%
Per dag	26	22	9	5	6	7	13	13	11	23
Barn Unga förs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%		
Per dag	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Riksnorm 2024	2640	2940	2620	2940	3680	4230	4780	4820	3800	6850

*Barn och unga 0–19 år är försäkrade av Nordanstigs kommun.

Kostnad för bostad

Högsta godtagbara boendekostnad följer den av Försäkringskassan årligen fastställda nivån för §3 ”övriga kommuner”. Den fastställs och publiceras på Försäkringskassans webbplats årligen senast 1 december för kommande år. Högre, faktisk, boendekostnad (hyra eller ränta och drift) kan i vissa fall beviljas för kortare tid (max tre månader) under tid sökande letar boende inom ramen för fastställd högsta godtagbara boendekostnad.

För boende i eget hus beräknas boendekostnad som summa av räntekostnader och driftskostnader.

Särskild hänsyn ska tas till barns situation vid eventuella krav på byte av bostad och därmed byte av bostadsort och skola och/eller barnomsorg. Samma sak gäller vid bedömning av rätt till bistånd till skuld för boendekostnad.

Högsta godtagbara boendekostnad 2024

1–2 vuxna	5 925 kronor
1–2 vuxna + 1 barn	7 450 kronor
1–2 vuxna + 2 barn	9 400 kronor
1–2 vuxna fler än 2 barn	9 400 kronor plus 1 950 per barn utöver 2

För att utreda och fastställa skälig inneboendehyra bör hembesök göras. Högsta godtagbara kostnad för inneboendehyra är halv högsta godtagbara hyra enligt ovan om det hyrda objektet är 1 rum. För inneboende som hyr mer än 1 rum, exempelvis en våning i hus, tillämpas högsta godtagbara hyra enligt ovan.

Hemmaboende vuxna barn anses i gällande rättspraxis inte som inneboende utan som del i hushållsgemenskap och beräkning av skälig kostnad ska ske enligt Socialstyrelsens handbok i avsnittet 10.6.

Godtagbar kostnad för el

Kostnader för att beräkna elkostnader i lägenheter och hus baserar sig på Statistiska Centralbyrån och energirådgivaren.se beräkning för genomsnittlig förbrukning. Det kan variera mycket beroende på om huset har direktverkande el eller inte (med andra ord bergvärme/luftvärmepump eller liknande).

Beräkna elförbrukning - Villa

Vid beräkning av ungefärliga elförbrukning baserat på hur stort boendet är görs med formeln nedan; ersätt kvm med hur stor villan/huset är.

Exempel: om det är en villa på direktvärmade el som är 120 kvm blir det $120 \times 120 = 14\,400 \text{ kWh}$.

Utan elvärme/direktvärmade el: $\text{Kvm} \times 40$

Med elvärme/direktvärmade el: $\text{Kvm} \times 120$

Exempel:

Normal elförbrukning - Villa 100 kvm

12 000–14 000 kWh/år

Normal elförbrukning - Villa 150 kvm

16 000–18 000 kWh/år

Normal elförbrukning - Villa 200 kvm

22 000–24 000 kWh/år

Elförbrukning - Lägenhet

Uppskattningsvis ligger en normal elförbrukning mellan 2 000–5 000 kWh.

Elförbrukning lägenhet - Etta

1 500–3 000kwh/år

Elförbrukning lägenhet - Tvåa

2 000–3 000 kWh/år

Elförbrukning lägenhet - 3a /4a

5 000 kWh/år

Arbetsresor med mera

Kan beviljas för skäligen resor längre än fyra kilometer, enkel resa. Som skäligen resor räknas främst resor till och från arbete och anvisade kompetenshöjande aktiviteter som syftar till att stärka möjligheterna på den reguljära arbetsmarknaden.

Billigaste färd sätt beviljas, då som regel busskortskostnad. Om väntetiden vid bussåkning överstiger 1,5 tim./dag, eller om bil är nödvändigt i samband med hämtning och lämning vid barnomsorg, eller för att bussturer inte går, kan ekonomiskt bistånd beviljas till faktisk kostnad med 25,00 kr/mil för drivmedel och för maximalt 15 mil/dag. Kvarstår behovet mer än en månad bör byte av bostadsort diskuteras.

Sjukresor bekostas i första hand av region Gävleborg, ekonomiskt bistånd kan beviljas motsvarande egenavgiften.

Försäkring

Kommunen har tecknat en kollektiv olycksfallsförsäkring vilket omfattar bland annat

- Elever, barn och ungdomar 0–19 folkbokförda i kommunen inklusive IM elever som fyllt 19 år.
- Deltagare i arbetsmarknadspolitisk insats anordnad av kommunen har en olycksfallsförsäkring under verksamhetstid/vistelse tid.

Resor till skola/friskola

För barn och ungdomar som går i skola beviljas inte kostnad för busskort då det ersätts av skolan.

Glasögon

Ekonomiskt bistånd till glasögon lämnas efter det att behovet styrkts av läkare eller optiker.

Biståndet omfattar

- Synundersökning
- Glasögonbågar för högst 1 % av prisbasbeloppet om inte optiker styrker annat behov av båge.
- Arbetskostnader för båge enligt lägsta kostnad
- Linser av glas eller plast, ofärgade och utan antireflexbehandling

Alternativt kan glasögon köpas enligt lägsta prisklass i de paketpris som optikerna erbjuder. Vid behov av glasögon till barn i åldrarna 8 till 19 år skall i första hand bidraget från Region Gävleborg utnyttjas. I det fall kostnaden överstiger bidragsbeloppet från Region Gävleborg kan ekonomiskt bistånd beviljas till mellanskillnaden i de fall behovet av dyrare glasögon kan styrkas av optiker eller läkare.

Om det är medicinskt betingat lämnas bidrag även till tonade och/ eller antireflexbehandlade linser, i annat fall får den enskilde själv stå för den kostnaden. Väljer klienten dyrare båge eller en båge som kräver högre arbetskostnad får den enskilde själv stå för denna merkostnad.

Tandvård

Ekonomiskt bistånd kan beviljas till skäligen kostnader för nödvändig tandvård. Vid ansökan om ekonomiskt bistånd till mer omfattande åtgärder skall ansökan ske innan påbörjad behandling. Sökande skall då lämna in ett kostnadsförslag från tandläkare. I dessa fall kan behandlande tandläkare kontaktas för att undersöka möjlighet till andra mer kostnadseffektiva behandlingar. Detta kan gälla ex. kronor och implantatbehandlingar.

Tandvårdsbehandlingar som utförs under lång tid (flera månader) prövas månadsvis, dvs. mot månadsfakturor då biståndsbehovet bedöms månadsvis.

Egna företagare

Tre månaders försörjningsstöd kan beviljas medan företaget antingen avslutas, avregistreras eller ändras till vilande.

Kosttillägg

Intyg av läkare eller dietist skall styrka ordination av specialkost (fettreducerad-, glutenfri- och komjölkspoteinfri kost). Sökande ska först ha prövat sin rätt till merkostnadsersättning hos Försäkringskassan. Fram till 2019 beräknade Konsumentverket merkostnader för specialkost. Numera beräknas endast kostnader för normalkost.

Begravningskostnader

Bistånd till begravningskostnader inklusive gravsten kan beviljas med högst 50 % av prisbasbeloppet. Dödsboanmälan eller bouppteckning ska finnas som underlag till utredningen. (Se vidare rutin för dödsboanmälan).

Spädbarnsutrustning och startpaket för kläder med mera

Upp till 5 % prisbasbeloppet kan beviljas vid första barnets födelse. Därutöver kan bistånd beviljas till barnvagn, i första hand begagnad, med upp till 2 000 kronor.

Internetuppkoppling

Kostnad för internet ingår inte i riksnormen.

HFD har kommit fram till att internet i hemmet nästan alltid behövs för att den enskilde ska uppnå en skälig levnadsnivå.

Kostnad för internet/bredband godtas med billigast möjliga alternativ på bostadsadressen. Exempelvis Fiberstadens abonnemang 10/10 Mbit/. En högsta godtagbar kostnad för internetleverans kan inte fastställas med beaktande av att valmöjlighet av operatör påverkas av bostadsadress. De flesta leverantörer erbjuder dock internetleverans som ligger nära Fiberstadens alternativ kostnadsmässigt. Här ska barns behov särskilt beaktas.

Inköp av mobiltelefon

Bistånd till inköp av mobiltelefon kan beviljas om den sökande helt saknar egen telefon eller tillgång till en telefon och det bedöms nödvändigt utifrån sociala eller arbetsmässiga skäl. Bistånd beviljas då till billigast möjliga modell, upp till maximalt 2,5% av prisbasbelopp (smartphone). Bistånd till mobiltelefon beviljas maximalt en gång per år och det är den enskildes ansvar att hantera telefonen varsamt för att undvika att det tappas bort, blir stulen eller går sönder.

Bistånd till dator beviljas som regel ej om smartphone finns vilket enligt dom i Kammarrätten fastställt 2019.

Utbetalningsdatum

För att följa arbetslivets norm för inkomster och utgifter under månaden utbetalas det ekonomiska biståndet för den med återkommande behov av stöd som regel den 25 varje månad under förutsättning att komplett ansökan inkommit 7 arbetsdagar före.

Kvinnofridsärenden/våld i nära relationer

Enligt 5 kap 11 § SoL har Socialnämnden ett särskilt ansvar vad gäller personer som utsätts för våld eller hot om våld. Till Socialnämndens uppgifter hör att verka för att den som utsatts för brott och dennes närstående får stöd och hjälp. Socialnämnden skall också särskilt beakta att barn som bevittnat våld eller andra övergrepp av eller mot närstående vuxna är offer för brott och kan vara i behov av stöd och hjälp enligt 5 kap 11 § SoL.

Vid beräkning av försörjningsstöd kan det vara aktuellt att godta kostnader för:

- Tillfällig adressändring
- Namnbyte
- Säkerhets paket (lås byte, titthål, kedja)

- Dubbla hyreskostnader under uppsägningstid
- Kostnad för äktenskapsskillnad
- Hemutrustning (beakta att eventuell bodelning kommer att ske)
- Kläder
- Mobiltelefon/internet

Legitimation med mera

Legitimation alternativt förnyelse av körkort är en godtagbar kostnad för vuxna som inte har någon form av ID-handling. Kostnad för pass är i allmänhet ingen godtagbar utgift, men kan användas som ID-handling. Ekonomiskt bistånd till legitimation för minderåriga beviljas i normalfallet inte. Bistånd till legitimation beviljas vid max två tillfällen under en femårsperiod. Därefter får den enskilde själv bekosta legitimation.

Årlig bankkortsavgift beviljas till faktisk kostnad.

Flyttkostnader

Beslut om flyttkostnader fattas enligt 4 kap 1 § socialtjänstlagen (SoL). Utgångspunkten är att de flesta personer själva planerar och organiserar sin flytt med hjälp av släkt och vänner på ett sådant sätt att onödiga kostnader inte uppstår. Bistånd till flyttkostnader kan beviljas om det föreligger särskilda skäl och om någon/några förutsättningar enligt nedan är uppfyllda:

- Om skälet till flytten är möjlighet till arbete som kan leda till självförsörjning.
- Om personen har godtagbara sociala skäl, till exempel att personen har särskilt behov av nära kontakt med anhöriga som bor på annan ort. Det ska särskilt beaktas vad som krävs med hänsyn till barnets bästa.
- Om flytten orsakas av separation från partner på grund av övergrepp och våld i nära relation.
- Vid förändrade familjeförhållanden som motiverar bostadsbyte. Detta kan gälla till exempel om krav ställts på byte till billigare bostad enligt skäl som anges i riktlinjer för boendekostnad.

Beslut om bistånd till flyttkostnader ska avse billigaste alternativet samt till flytt inom landet. Det ska alltid utredas om behovet kan tillgodoses på annat sätt till exempel genom att anhöriga kan hjälpa till eller genom andra ersättningar/medel.

Bistånd till flyttkostnader kan omfatta hyra av släpvagn samt drivmedel. Om personen på grund av sjukdom, ålder eller andra skäl inte klarar av att flytta på egen hand, bör biståndet omfatta skäliga kostnader för en flyttfirma. Vid flytt med flyttfirma samt vid längre flytt ska kostnadsförslag inhämtas från minst 2 firmor uppvisas.

Hemutrustning

Beslut om bistånd till hemutrustning fattas enligt 4 kap 1 § socialtjänstlagen (SoL). Hänsyn ska alltid tas till hushållets befintliga utrustning och möjligheten att köpa begagnat ska beaktas. Beviljat bistånd ska avse nödvändig grundutrustning med det billigaste alternativet. Om personen inom en rimlig framtid själv förväntas kunna tillgodose sina behov ska endast den utrustning beviljas som är absolut nödvändig i avvaktan på att personen själv kan tillgodose sina behov. Särskild hänsyn ska tas till barns behov.

Det ingår i skälig levnadsnivå att ha ett hem som fungerar tillfredsställande, men det finns ingen allmän rätt för den som får en bostad och har dålig ekonomi att få ekonomiskt bistånd till utrustning av bostaden. De flesta får därför hänvisas till att klara av situationen på det sätt som människor i allmänhet gör, det vill säga genom planering, sparande, lån och gåvor från det egna nätverket och liknande. Detta gäller särskilt för unga personer som flyttar hemifrån och som har kunnat planera för sin flytt till eget boende.

Rättshjälp och rättsskydd

Rättsskydd är en del av hemförsäkringen som täcker kostnad för juridiskt ombud i samband med rättsliga tvister. Den enskilde betalar en självrisk och det finns oftast ett maxbelopp i försäkringen. Rättshjälp är ekonomisk hjälp till kostnad för advokat eller jurist i vissa tvister för den som inte har rättsskydd i sin hemförsäkring, den utbetalas av Rättshjälpsmyndigheten. Rättshjälp regleras av rättshjälpslagen, och bekostar aldrig hela kostnaden för tvisten, utan den enskilde ska själv betala en så kallad rättshjälpsavgift. Vid frågor kan Rättshjälpsmyndigheten kontaktas via <https://www.domstol.se/rattshjalpsmyndigheten/>.

Bedömning av rätten till ekonomiskt bistånd

Ekonomiskt bistånd till rättshjälpsavgift/självrisk och rådgivningsstund kan beviljas främst om det förekommer våld inom familjen. Huvudregeln är att sökande i första hand ska försöka få till stånd en frivillig samförståndslösning genom kommunens familjerätt och utnyttja rättsskyddet i sin hemförsäkring alternativt rättshjälp genom Rättshjälpsmyndigheten. Biståndet utgår till kostnad för rättshjälpsavgiften eller till självrisk för rättsskyddsdelen inom hemförsäkringen. Vid bedömning av rätt till bistånd ska samtycke inhämtas till kontakt med den jurist eller advokat som den sökande har anlitat, för att få uppgifter om uppskattad totalkostnad. Utrymme för att bevilja bistånd är mer restriktivt om kostnaden avser en skuld.

Återbetalning av ekonomiskt bistånd

Grundregeln beträffande ekonomiskt bistånd enligt 4 kap 1 § socialtjänstlagen (SoL) är att personen inte är återbetalningsskyldig. Undantag stadgas i 9 kap 1 och 2 §§ SoL.

Dokumentinformation och kontaktuppgifter

Omfattar

Dokumentansvarig Bente Sandström

Fastställd av Sociala myndighetsnämnden

Fastställd den 2023-12-11 § 122 **Reviderad den** 2023-12-06

Diarienummer 2023-000691

Giltig till och med 2024-12-31

Organisationsnummer 212000–2312

Postadress

Nordanstigs kommun

Box 56

829 21 Bergsjö

Besöksadress

Nordanstigs kommun

Södra Vägen 14

829 50 Bergsjö

Kontakt

0652-360 00

kommun@nordanstig.se

nordanstig.se